

کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري

پاکستان کې پناه غوښتونکو لپاره معلوماتي خبریانه

د دغې خبرپانې موخه په پاکستان کې د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري د کډوال وضعیت د معلومولو د طرز العمل (تګلاره) او دغه راز پاکستان کې پناه غوښتونکو او کډوالو د حقوقو او مسوولیتونو په اړه د معلوماتو برابرول دي. مهرباني وکړئ دغه خبریانه په دقت ولولئ، او که چېرې لازيات وضاحت ته اړتیا وه، کولای شئ د کډوالو له عالي کمشنري یا د هغې له همکارو ادارو څخه د مرستې غوښتنه وکړئ.

۱. کډوال څوک دي؟

پاکستاني چارواکو او کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري له خوا هغه افغانان د کډوالو په څېر پیژندل کېږي، چا ته چې د پاکستان حکومت له خوا مهاجر کارتونه وپشل شوي او دمګړۍ د اعتبار^۱ وړ وي. نو له دې امله هغه کسان چې د اعتبار وړ مهاجر کارتونه لري د کډوال وضعیت د معلومولو د طرز العمل له خوا نه منل کېږي، څرنګه چې د هغوی د کډوال وضعیت لا د مخه په ډاګه او پیژندل شوی. که څه هم کېدای شي، چې د نورو موخو لپاره هغوی د ساتنې (امنیتي تحفظ) د اړتیاوو تر ارزونې لاندې ونیول شي (د ۱.۲ برخه وګورئ).

بل هر هغه څوک، چې د پاکستان تبعه نه وي، کېدای شي د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له خوا د انفرادي کډوال وضعیت د معلومولو د طرز العمل له خوا د وړاندې شویو شرایطو په مکمل کېدو د کډوال په څېر وپیژندل شي. کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري تر صلاحیت/ماموریت لاندې او د کډوالو د نړیوال قانون سره سم، د دې لپاره چې د یوه کډوال په څېر وپیژندل شي، باید لاندیني شرایط پوره کړئ:

- دا چې له خپل هېواد څخه بهر په بل کوم هېواد کې اوسئ
- د خپل توکم/نژاد، مذهب، ملیت، سیاسي مفکورې یا په یوه ځانګړي ټولنیز ګروپ کې د غړیتوب له امله نه شي کولای یا نه غواړي چې خپل هېواد ته ستانه شي، ځکه د دې کره وپېرې شته، چې له تا سره به ناوړه چلند وشي (لکه ستاسو ژوند، آزادي یا نور بشري حقونو ته د ګواښ شتون)؛ یا دا چې:
- نه شي کولای خپل هېواد ته د خپل ژوند فزیکي خونديتوب یا آزادي ته د جګړې یا د بل عام شوي تاوتریخوالي د جدي ګواښ له امله ستون شي.

یوازې ډېر کم شمېر افغانان، چې دمګړۍ په پاکستان کې اوسي، په احتمالي توګه د کډوال د تعریف پر شرایطو برابر دي، خلک مخکې له دې چې خپل غوښتن لیکونه وسپاري او تر یوې داسې اوږدې پروسې، چې د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري دفتر او د هغې همکارو ادارو ته د بیا بیا لیدنې اړتیا لري، باید په دې اړه په دقت سره فکر وکړي.

^۱ د مهاجر کارتونو اوسنی اعتبار د ۲۰۱۵ کال د ډسمبر تر ۳۱ نیټې پورې دی.

۲. څرنګه یو وګړی د کډوال په څېر پیژندل کېږي؟

پاکستان د کډوالو وضعیت په اړه د ۱۹۵۱ کال د کانونسیون او د هغه د کال ۱۹۶۷ د پروتوکول لاسلیک کوونکی هېواد نه دی ، کوم چې له لاسلیک کوونکي دولت څخه د کډوال وضعیت د معلومولو د طرز العمل د جوړونې غوښتنه کوي. پاکستان دغه راز د کډوالو په اړه د کورني/داخلي قانون جوړونې چارې هم نه دي پیل کړي. نو له دې امله ، د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري د پاکستان حکومت په استازیتوب د کډوال وضعیت د معلومولو چارې پرمخ وړي.

د دې لپاره چې تاسې د یوه کډوال په څېر وپېژندل شئ ، اړ یاست چې له یو شمېر پروسو څخه تېر شئ او ښایي ستاسو قضیه له دغو پړاونو په هر یوه کې مسترد شي. لاندې هر پړاو په مفصل ډول تشریح شوی:

لومړی: د ساتنې (تحفظ، امنیت) د اړتیاو ارزونه:

په لومړي پړاو کې اړ یاست ، چې ساتنې (د تحفظ) د اړتیاوو تر ارزونې لاندې ونیول شي ، دغه ارزونه د مهاجر کارت لرونکو افغان کډوالو لپاره هم د لاس رسۍ وړ او ممکن ده. د ساتنې د اړتیاوو ارزونې د مرکې غوښتنه ستاسو په هستوګنځي پورې اړه لري ، تاسو باید په خپله د همکارې ادارې یا د کډوالو د عالي کمشنري دفترنو^۲ ته مراجعه وکړئ:

د څیړ بڼتوخوا به ابالت کې:

- پېښور کې کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري دفتر (د پېښور ، چارسدې او نونهار سیمو لپاره)؛
- کوهات کې دشارپ دفتر (د کوهات ، هنگو ، بنو ، کرک ، لکي مروت ، ډېره اسماعیل خان او ټانک لپاره)؛
- مردان کې دشارپ دفتر (د مردان ، ملاکنډ ، د کوز او بر دیر ، بونېر ، صوابی ، چترال او سوات لپاره)؛
- هري پور کې دشارپ دفتر (د هري پور ، اېبټ آباد او مانسهرې لپاره).

بلوچستان به ابالت کې: په کوټه کې د سحر مؤسسي دفتر .

به پنجاب ابالت او د اسلام آباد به فدرالي سیمه کې: اسلام آباد کې دشارپ دفتر .

سند به ابالت کې: په کراچۍ کې دشارپ دفتر .

تاسو باید له ځان سره اصلي اسناد لکه پاسپورت ، تذکره او د زېږېدنې /مرګ /واده /طلاق تصدیق پانې او د استخدام سوانح ، که چېرې موجود وي راوړئ. د دغو سندونو فوتوکاپي اخستل کېږي او اصلي یې بېرته تاسو ته درکول کېږي. مهرباني وکړئ په یاد وساتئ ، چې تاسو نه باید داسې اسناد تر لاسه او وړاندې کړئ چې د مسؤلو چارواکو له خوا نه وي صادر شوي بلکې داسې اسناد چې موثق او رېښتیني دي ، څرنګه چې له تاسو نه غوښتل کېږي چې د خپلې ادعا عناصر/اجزاوې د مستندو شواهدو له لارې ثابت کړئ. له بل لوري که چېرې تاسو جعلی اسناد وړاندې کړئ ، ښایي تاسو د تقلب په مقابل کې تر څېړنو لاندې ونیول شئ او/یا ستاسو غوښتن لیک مسترد کړای شي.

تاسې باید په خپله مورنۍ یا پر بلې هرې ژبې چې وکولای شئ په ښه توګه خپل وضعیت بیان کړئ یو لیکلی غوښتن لیک وسپارئ. که چېرې لیک لوست نه شئ کولای ، له تاسو سره به د غوښتنلیک په لیکلو کې مرسته وشي. په هر حال ، باید دې وړتیا ولرئ چې پخپله د

^۲ له دغو دفترنو سره د اړیکو مفصل معلومات د دغې خبرپاڼې په پای کې موجود دي.

ساتنې د اړتياوو د ارزونې د مرکې د غوښتنې لپاره لاملونه ، د کورنۍ د ټولو غړو نومونه ، وړاندې او په پاکستان کې د اړیکې شمېرې او پاکستان ته د رارسېدو نېټه بیان کړئ.

له هغې وروسته به تاسو ته د ساتنې (تحفظ) اړتياوو د ارزونې د مرکې د وخت لپاره یو رسید درکړای شي کوم کې به چې د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له همکار سازمان سره ستاسو د مرکې نېټه تاییدوي. د ساتنې د اړتياوو د ارزونې مرکه په دې موخه ترسره کېږي خو ستاسو د ساتنې د اړتياوو او په دې اړه اړوند معلومات راغونډ کړای شي ، چې تاسو ولې د مرستې ترلاسه کولو هڅه کوئ.

د ساتنې د اړتياوو د ارزونې د مرکې پر ورځ ، تاسې باید د کوچني ماشومانو او نورو متعلقینو په ګډون د کورنۍ له ټولو غړو سره حاضر شئ. که چېرې د کورنۍ یو یا زیات غړي حاضر نه وي ، تاسو باید د هغوي د غېر حاضرۍ لاملونه په ډاګه کړئ. کله چې د کورنۍ ټول غړي حاضر وي ، ستاسو د ساتنې (تحفظ ، امنیت) د اړتياوو د ارزونې مرکه بنایي د وروستۍ بلې کومې نېټې لپاره له سره تنظیم شي.

د ساتنې د اړتياوو د ارزونې د مرکې پرمهال راغونډ شوي معلومات به د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره شریک کړای شي خو په دې اړه پرېکړه وشي چې د کډوالو د عالي کمشنري له خوا د کوم اقدام اړتیا او شونتیا ده. د مرکې د پایلو او د تشخیص شویو اړتياوو پر بنسټ ، بنایي ستاسو قضیه به راتلونکو یو یا زیات مرستندویه خدمتونو ته راجع کړای شي (لږست جامع نه دی):

- کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره د کډوال وضعیت معلومول ؛
- د سره صلیب له نړیوالې ټولنې سره د کورنۍ پلټل /معلومات پیدا کول ؛
- حقوقي مرسته ، د مثال په ډول د کډوالۍ د قوانینو پر بنسټ د بې قانونه نیونې/توقیف یا د کورنیزو شخړو په قضیو کې د چارواکو/پولیسو اقدامات او منځګړیتوب ؛
- فزیکي سلا مشورې/درملنه ؛
- روغتيايي خدمتونه ؛
- مسلکي روزنې ؛
- په ښوونځي/پوهنه کې شاملول ؛
- د خپلې خوښې ستنېدنې تسهیلول ؛
- دهغو مهاجر (بې او آر) کارت لرونکو افغانانو چې د ساتنې (تحفظ ، امنیت) له ځانګړو ګواښونو سره مخ وي ، د بیا مېشتېدنې ارزونه.

کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري پرېکړه به د ستاسو د ساتنې (تحفظ ، امنیت) د اړتياوو د ارزونې د مرکې تر کره کتنې وروسته ، تاسو ته په لیکلې بڼه ابلاغ شي.

دویم: نېټونه:

که چېرې ستاسو قضیه د کډوال وضعیت معلومولو ته راجع شوې وي نو تاسو ته به د مهاجر کارت لرونکو (که چېرې تاسو افغان تبعه وئ) د ډېټابیس په وړاندې د ګوتو د تایید او بیا د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره د ثبت د مرکې وخت در کړای شي.

د ثبتونې/راجسټرېشن د مرکې په ورځ ، تاسې باید د کوچني ماشومانو او نورو متعلقینو په ګډون د کورنۍ له ټولو غړو سره حاضر شئ. غیر حاضر وګړي نه شي ثبت کېدای. که چېرې د ثبتونې/راجسټرېشن د مرکې په ورځ د کورنۍ یو یا زیات غړي نه شي کولای حاضر شي ، نو پر یوې بلې داسې نېټې د مرکې د تنظیم غوښتنه وکړئ ، چې د کورنۍ پاتې غړي وکولای شي پر هغې نېټه حاضر شي. که چېرې د کورنۍ کوم غړی د سختې ناروغۍ ، سخت معیوبیت ، توقیف او داسې نورو ورته لاملونو له امله نه شي کولای په دایمي توګه مرکې ته حاضر شي ،

تاسو باید کومکي اسناد (لکه طبي راپورونه) وړاندې کړئ، چې له هغې وروسته کېدای شي د کورنۍ د غېر حاضر غړي په نه شتون کې مرکه ترسره شي. د کورنۍ غېر حاضر غړي باید زر تر زره وروسته له هغې چې دفتر ته راشي، ثبت کړای شي. که چېرې له ثبتونې/راجسټرېشن وروسته ستاسو په کورنۍ کې کوم ماشوم پیدا شي، مهرباني وکړئ زر تر زره کېدوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ته خبر ورکړئ. ددې لپاره چې ستاسو نوی ماشوم ستاسو په دوسیه کې ثبت شي، اړ یاست چې خپل ماشوم او د هغه د پېدايښت تصدیق پاڼه یا د واکسین کارت د کېدوالو عالي کمشنري ته راوړئ.

دغه راز تاسو باید د خپل غوښتنلیک اړوند ټول اسناد لکه پاسپورت، تذکره، د پېدايښت /مرګ /واده /طلاق تصدیق پاڼې او د استخدام سوانح، که چېرې موجود وي، راوړئ.

د ثبتونې/راجسټرېشن په مرکه کې، تاسو باید د کورنۍ د ټولو غړو (مېرې، مېرمن، ماشومان، مور، پلار، خوبندې، وروڼه) او نږدې خپلوانو (ترونه /ماماګان، ترورګانې /تورۍ ګانې، نیا او نیکه) نومونه چې په پاکستان کې اوسېږي ورکړئ، په شمول د هغه ټولو چې ستاسو کورنۍ پورې تړاو نه لري، په خپل اصلي هېواد کې د کورنۍ د ټولو نږدې خپلوانو او نورو هغو په کېدون چې له هېواد څخه بهر اوسېږي. دغه راز تاسو باید پاکستان کې خپل دقیق آدرس او د اړیکې شمېرې هم برابرې کړئ، څو وکولای شو له تاسو سره اړیکه ټینګه کړو. مونږ به همدارنګه پاکستان ته ستاسو د راتګ نېټه، د خپل هېواد د پرېښودو لاملونو او په دې اړه پلټنې وکړو ترڅو وکتلې شي چې آیا تاسو کولای شئ بېرته خپل هېواد ته ستانه شئ او که نه؟

د ثبتونې/راجسټرېشن د مرکې پرمهال به د ستاسو د کورنۍ د هر غړي انځور واخستل شي او د کېدوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له خوا به په یوه خوندي ځای کې وساتل شي. د کېدوالو عالي کمشنري به دغه راز ستاسو بایو مېټریک ډېټا (د ګوتو او د سترګو نښې/سکن او داسې نور) واخلي او په مختلفو ډېټابېسونو کې به یې وګوري څو ستاسو سوانح تصدیق کړای شي.

د ثبتونې/راجسټرېشن د مرکې پرمهال تاسو کولای شئ د خپلې خوبنې ژبه او د کېدوال وضعیت د معلومولو د مرکې لپاره بنځینه/نارینه ترجمان وټاکئ.

د ثبتونې/راجسټرېشن د مرکې په پای کې به د پناه غوښتونکي تصدیق پاڼه ستاسو کورنۍ (د کېدوال وضعیت د معلومولو د طرز العمل د مودې پرمهال هر درې میاشتې وروسته د نوي کېدو وړ وي) او همدارنګه به د کېدوال وضعیت د معلومولو د مرکې لپاره تاسو ته رسېد/پاڼه در کړل شي. د پناه غوښتونکي تصدیق پاڼه دا تاییدوي چې تاسو د کېدوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره ثبت یاست او د کېدوال وضعیت د معلومولو له طرز العملونو سره مخ کېدونکي یاست.

درېم: د کېدوال وضعیت د معلومولو مرکه:

تر ثبتونې/راجسټرېشن وروسته به تاسو د کېدوال وضعیت معلومولو مرکې ته را غوښتل کېږي. د مرکې په ورځ تاسو باید د کورنۍ ټول غړي (۲.۲ برخې ته مراجعه وکړئ) او دغه راز د مرکې د وخت هغه رسېد/پاڼه چې د ثبتونې پرمهال در کړل شوې ده، له ځان سره راوړئ. د کېدوال وضعیت لپاره ستاسو ادعا ته د پام نیولو په موخه، د کېدوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ستاسو په څرګندونو او وینا تکیه کوي. نو له دې امله مهمه ده چې تاسو په خپله وینا کې رېښتني ووسئ. تر کومه چې شونې وي تاسو باید د خپلو څرګندونو د ملاتړ لپاره کومکي اسناد وړاندې کړئ. تذکره، د نظامي خدمت سند، د ښوونځي یا پوهنتون شهادت نامې، د سیاسي ګوند د غړیتوب کارت/تصدیق پاڼې، د پېدايښت/مړینې/واده/طلاق تصدیق پاڼې، د استخدام سوانح، له توقیف څخه د خلاصون او داسې نور اسناد، ښایي غوره شواهد وي.

دا ستاسو مسؤلیت دی، چې د رېښتونو او بشپړ حقایقو او دغه راز د کره شواهدو په برابرولو د کېدوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره د خپلې ادعا په ارزونه کې مرسته وکړئ. له دې سره سره د کېدوالو عالي کمشنري په دې پوهېږي چې عارضین ښایي د دې

جوگه نه وي چی ټول اړوند اسناد له خپل هېواد څخه راوړي. نو له دې امله ، د کومکي اسنادو په برابرولو کې پاتې راتلل ستاسو په وړاندې نه شي کارېدلای ، په داسې حال کې چې د جعلی اسنادو وړاندې کول ښايي د تقلب لپاره د تعزیراتو د وضع کولو لامل شي .

لطفاً په یاد ولرئ تاسو ښايي څو ځله د مرکې لپاره وغوښتل شئ ، تر څو چې یو شمېر نکټې توضیح شي .

څلورم: د کډوال وضعیت معلومولو د برېکړې لومړی پړاو:

تر مرکې (مرکو) وروسته به تاسو ته په لیکلې بڼه خبر درکړای شي ، چې ایا تاسو د یوه کډوال په څېر پیژندل شوي یاستاو که نه ؟ لطفاً په یاد ولرئ چې د کډوال وضعیت معلومولو طرز العمل کېدای شي په میاشتو وخت ونیسي ، په تېره بیا په پېچلو قضیو کې .

پیژندنه (قبولي)

که چېرې تاسو د یوه کډوال په څېر وپیژندل (قبول) شئ ، د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري به له تاسو وغواړي څو دغه دفتر ته راشئ او ستاسو د کورنۍ هر غړي ته به د کډوال پیژند کارت صادر او ووېشي . دغه کارت د ۱۲ میاشتو لپاره د اعتبار وړ او پای ته له رسېدو سره سم د نوي کېدو وړ دی . دغه کارت تاسو ته په پاکستان کې د اوږد مهالې قانوني کډوالۍ وضعیت نه برابروي ، خو ستاسو لپاره د دې زمينه رامنځته کوي چې په موقت ډول په پاکستان کې پاتې شئ او همدارنګه تاسو خپل اصلي هېواد ته په زور ستونزې څخه ژغورې . په ورته وخت کې ، د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري به د ستاسو لپاره د یوې اوږد مهالې حل لارې د پیدا کولو هڅه وکړي .

مستردېدنه

که چېرې د کډوال وضعیت لپاره ستاسو غوښتن لیک د کډوال وضعیت معلومولو د مرکې لومړي پړاو په تعقیب مسترد شي ، تاسو به کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له خوا یو لیک تر لاسه کړئ په کوم کې به چې ستاسو د مستردېدنې لاملونه تشریح شوي وي . دغه لیک همدارنګه په ډاګه کوي چې تاسو د نوموړې کمشنري اړوند دفتر ته د استئناف لیک د وړاندې کولو حق لرئ څو ستاسو پر قضیې له سره غور وکړي . د استئناف غوښتنې لیک باید په یوه میاشت کې دننه وروسته له هغې وړاندې شي کله چې تاسو د خپل غوښتن لیک د مسترد کېدو خبر تر لاسه کړئ .

پنځم: د کډوال وضعیت معلومولو لومړي پړاو د مستردېدنې په وړاندې استئناف غوښتنه:

که مو چېرې هوډ درلود چې په لومړي پړاو کې د کډوال وضعیت لپاره د ستاسو د غوښتن لیک د مسترد کېدو په وړاندې استئناف غوښتنه وکړئ ، باید لیکلې دلایل وړاندې کړئ . د دې سپارښتنه کېرې چې د مسترد کېدو پر هغو لاملونو تمرکز وکړئ چې تاسو په لیک کې تر لاسه کړي دغه راز هغو حقایقو ته جدي پاملرنه وکړئ کوم چې د ستاسو د ادعا لپاره ډېر ارزښت لري ، د مثال په ډول چې تاسو ولې خپل پلرني هېواد ته نه شئ ستنېدلای . همدارنګه ، که چېرې په دې باور یاستی چې د کډوال وضعیت معلومولو د طرز العمل پر مهال داسې څه پېښ شوې وي ، چې له امله یې تاسو و نه کولای شول په سم ډول خپله ادعا وړاندې کړئ ، لکه د مرکې پر مهال د ژبې ستونزې ، د استئناف غوښتنې په لیک کې دغه ډول موضوع گانې هم په ډاګه کړئ .

د استئناف غوښتن لیک باید د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري اړوند دفتر یا همکارې ادارې ته وړاندې شي . که چېرې یې اړتیا وي ښايي تاسو د استئناف غوښتنې مرکې ته ور وغوښتل شئ . که چېرې نه ، ستاسو د قضیې په اړه به د استئناف غوښتن لیک او ستاسو په دوسیه کې د موجودو معلوماتو پر بنسټ پرېکړه وشي .

د استئناف غوښتنې مرکه او پرېکړه به د کډوال وضعیت معلومولو د لومړي پړاو د قضیې خپرني د یوه بل (مختلف) کارمند له خوا ترسره شي ، خو د استئناف غوښتنې په پړاو کې ستاسو د قضیې بې طرفه او خپلواکه کره کتنه یقیني کړي .

شپږم: د استئناف پرېکړه:

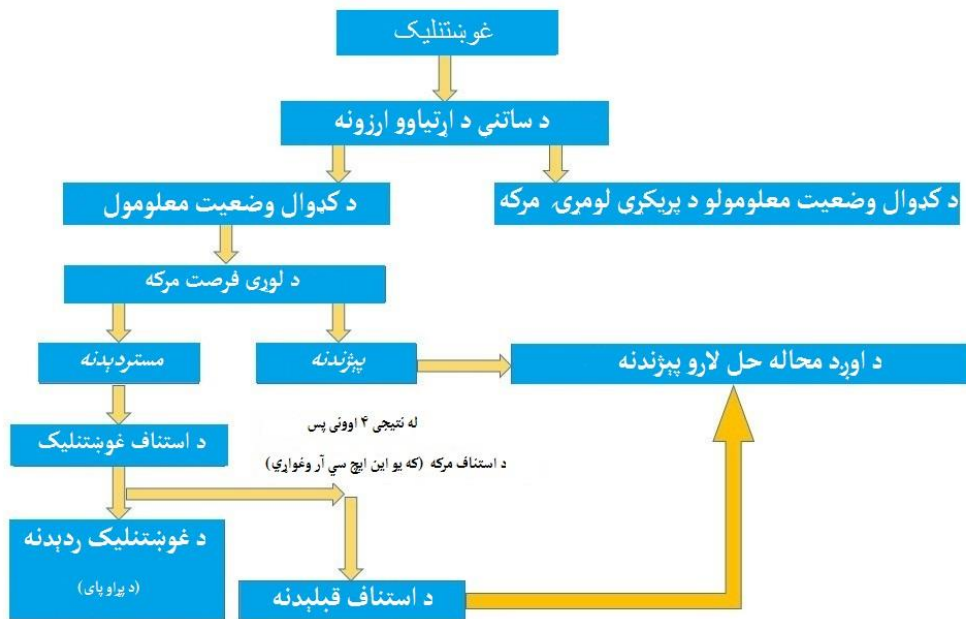
د لومړي پړاو پرېکړې باطل کېدل

که چېرې د لومړي پړاو پرېکړه د استئناف غوښتنې په مرحله کې باطله شوې وي ، تاسو ته به د کډوال وضعیت تضمین در کړای شي . د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري به له تاسو وغواړي خو دغه دفتر ته راشئ او د ستاسو د کورنۍ هر غړي ته به د کډوال پیژند کارت صادر او وويشي . دغه کارت د ۱۲ میاشتو لپاره د اعتبار وړ او پای ته له رسېدو سره سم د نوي کېدو وړ دی . دغه کارت تاسو ته په پاکستان کې د اوږد مهالي قانوني کډوالۍ وضعیت نه برابروي ، خو تاسو لپاره د دې زمينه رامنځ ته کوي چې په موقت ډول پاکستان کې ووسېږئ او همدارنګه تاسو خپل اصلي هېواد ته په زور ستنېدو څخه وژغورل شئ . په ورته وخت کې ، د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري به تاسو لپاره د یوې اوږد مهالي حل لارې د پیدا کولو هڅه وکړي .

د لومړي پړاو پرېکړې تایید کېدل

که چېرې د لومړي پړاو پرېکړه تایید شوې وي ، یعنې که چېرې د استئناف غوښتنې په مرحله کې هوم ستاسو ادعا مسترده شوې وي ، تاسو بیا د دوه هوم ځل لپاره د استئناف غوښتنې حق نه لرئ ، پخوا چې تاسو ته د پناه غوښتونکي کومه تصدیق پانه در کړل شوې هغه بیا د نوي کېدو (تجدید) وړ نه ده او د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره به ستاسو قضیه (دوسییه) وتړل شي . له دې وروسته تاسو نور د هغوی مرسته چې د کډوالو عالي کمشنري یا د هغوی د همکارې ادارې له خوا وړاندې کېدلې ، مستحق نه ګڼل کېږئ . که چېرې د پناه غوښتونکي د تصدیق پانې تر پای ته رسېدو وروسته په پاکستان کې ووسېږي ، تاسو د پاکستان د خارجي اتباعو د کډوالۍ له قوانینو سره مخ کېدونکي یاست . دا په دې معنا چې تاسو نیول کېدای شئ ، توقیف کېدای شئ او خپل هېواد ته بېرته استول کېدای شئ .

لاندنی چارټ بشپړ طرز العمل تشریح کوي، چې د ساتنې (تحفظ، امنیت) د اړتیاوو د ارزونې د مرکې لپاره د ستاسو په غوښتن لیک سره پیل کېږي:

اووم: د بڼه غوښتونکو او کډوالو مسؤلیتونه:

- پاکستان کې د اوسېدو پر مهال ، تاسو باید د پاکستان د اسلامي جمهوریت قوانینو او مقرراتو ته غاړه کېږدئ.
- ډاډ تر لاسه کړئ ، چې کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري تل د ستاسو د اوسني آدرس او ټېلېفون شمېرې په اړه معلومات لري. که مو چېرې آدرس/د اړیکې شمېره بدلون ومومي ، نو په اړه یې د کډوالو عالي کمشنري ته خبر ورکړئ.
- کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ته تل کره ، رښتیني معلومات وړاندې او له هغې سره د خپلې کډوالۍ موضوع د ادعا په اړه په بشپړ ډول همکاري وکړئ.
- د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري او همکارې ادارې سره د لیدنو لپاره په خپل وخت حاضر شئ.
- د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري او همکارو ادارو له خوا د صادر شویو اسنادونو بڼه ساتنه وکړئ. د خپل شناخت اصلي اسناد تل له ځان سره وگرځوئ ، نورو ته اجازه مه ورکوئ چې هغه وکاروي یا یې در څخه غلا کړي. که چېرې د پاکستان قانون عملي کوونکي چارواکي لکه پولیس وغواړي ستاسو پېژند پانه وګوري ، د هغوي غوښتنه پر ځای کړئ. که چېرې دغه اسناد ورک ، وېجاړ یا د چارواکو له خوا ضبط شي ، لطفاً زر تر زره یې د صدور چارواکو ته خبر ورکړئ.

اتم: د کډوال وضعیت معلومولو د طرز العمل اړوند حقوق او خدمتونه:

- کله چې کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره د پناه غوښتونکي په څېر ثبت شئ او د کډوال وضعیت د معلومولو له طرز العمل سره مخ کېدونکي یا د کډوال په څېر پیژندل شوي یئ (د اجباري بېرته نه ستونې اصل)، باید په زور خپل هېواد ته وه نه لېکدول شئ.
- تاسو د محرمیت او د ډېټا ساتلو حق لرئ. کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري او د هغې د همکارو ادارو له خوا د قضیې د پروسس پر مهال ټول راغونډ شوي معلومات (څرګندونې او اسناد) به په جدي توګه محرم وساتل شي او یوازې به ستاسو د کډوال وضعیت د ادعا دمعلومولو او نورو محافظتي خدمتونو او تاسو لپاره د برابر شویو مرستو لپاره وکارول شي. کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ښایي اړتیا پیدا کړي چې دغه معلومات له دریم لوري (لکه پاکستانی چارواکو، غېردولتي سازمانونو او د دغې کمشنري له همکارو ادارو) سره د کډوال وضعیت د معلومولو د طرز العمل په قرینه کې شریک کړي. مخکې تر دې چې له دریم لوري سره کوم معلومات شریک کړای شي، موږ به له تاسو اجازه وغواړو او تاسو به د ثبتونې / راجسټرېشن د پړاو پرمهال د معلوماتو د شریکولو د اجازې فورمه لاسلیک کړئ. که چېرې په استثنايي ډول عالي کمشنري اړتیا پیدا کړي چې دغه معلومات ستاسو په هېواد کې له چارواکو سره شریک کړي، موږ به یې تر هغې له هغوي سره شریک نه کړو ترڅو مو په لیکلې بڼه ستاسو ځانګړې رضایت نه وي تر لاسه کړئ، کوم څه چې تاسو یې د انکار حق لرئ.
- د طرز العمل په هر پړاو کې د خپلې کډوالۍ له ادعا سره د مرستې په موخه، تاسو حق لرئ چې اړوند معلومات او شواهد وړاندې کړئ.
- تاسو د ژباړې او ترجمانۍ د مرستې غوښتلو حق لرئ.

نهم: د پیژندل شویو کډوالو لپاره د پایډونکو (دایمي) حل لارو په بام کې نیول:

- د کډوالو تر نړیوال قانون لاندې کډوال کېدل باید یو موقت حالت وي همدارنګه کډوال او د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري باید په فعال ډول د پایډونکو (دایمي) حل لارو په لټه کې شي.
- په نړیواله کچه د پایډونکو حل لارو درې غوراوي شتون لري:

- (الف) په خپله خوښه خپل هېواد ته ستنېدل
- (ب) په پناه ورکونکې هېواد کې له محلي ټولني سره یو ځای کېدل /مدغم کېدل
- (ج) په یوه دریمګړي هېواد کې مېشتېدل

الف. په خپله خوښه بېرته ستنېدنه:

د خپلې خوښې ستنېدنه زیاتره کډوالو لپاره په نړیواله کچه یوه تر ټولو مناسبه پایډونکې حل لار ده. کله چې خپل هېواد ته ستانه شئ، د یوه تبعه له ټولو هغو حقوقو څخه برخمن کېږي، کوم څه چې د بل حقوقي وضعیت سره د پرتلې وړ نه دي.

کله چې خپل اصلي هېواد ته د ستنېدو په اړه یوې ازادې او با خبرې پرېکړې (د ستنېدنې سیمې په اړه پر اړوندو حقایقو او شرایطو، دغه راز د بېرته ستنېدنې پر مرستې تر پوهېدو وروسته) ته ورسېدئ، تاسو د بېرته ستنېدنې پر مهال کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي

کمشنري څخه د مرستې مستحق کېږي. که مو چېرې په دې اړه د فعلي مرستو او د هغې د طرز العمل سره لېوالتيا درلوده ، تاسو کولای شې په دې اړه د افغان کډوالو د خپلې خوښې ستنېدنې او يو ځای کېدنې په اړه د تکراري پوښتنو تر عنوان لاندې سند ، چې په پاکستان کې د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري او له همکارو ادارو څخه د لاس رسې وړ دی ، تر لاسه کړئ. له افغانانو پرته نور کډوال کولای شي د بېرته ستنېدنې په اړه د ځانګړو معلوماتو لپاره نوموړې کمشنري سره اړیکه ټينګه کړي.

ب. له محلي (ځايي) ټولني سره يو ځای (مدغم) کېدنه:

اوس مهال په محلي ټولنه کې مدغم کېدل په حقوقي معنا يعنې د دايمي حقوقي وضعیت تر لاسه کول ، پاکستان کې ممکن نه دي. خو بيا هم دا ستاسو په انفرادي شرايطو او ستاسو په قضيه کې په ګوته شويو ځانګړو اړتياوو پورې تړاو لري. کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري به له نورو ادارو سره په ګډه ښايي وکولای شي په دې اړه تاسو ته يو شمېر مرستې برابرې کړي خو په هېواد کې ستاسو ټولنيز-اقتصادي وضعیت بهتر شي. په ورته وخت کې نوموړې کمشنري د پاکستان حکومت سره کار کوي خو په پاکستان کې ستاسو د اوسېدو پر مهال تاسو ته اوږد مهالې حل لارې په ګوته کړي ، په هغه صورت کې چې داسې وه ارزول شي ، چې دغه چاره ستاسو په اړوند د پايډونکو حل لارو تر ټولو غوره غوراوی دی. په دې هر څه سر بېره بيا هم خبر اوسئ ، د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ښايي په داسې يوه وضعیت کې نه وي چې پاکستان کې ستاسو د اوسېدو ټول حقوقي اړخونه په موثر ډول عملي کړي ، څرنګه چې ستاسو حقوقي وضعیت د پاکستاني قوانينو له خوا تنظيم کېږي.

ج. بيا مېشتېدنه (به دريم هېواد کې):³

د پايډونکې (دايمي) حل لارې په څېر بيا مېشتېدنه يوازې د هغو کډوالو لپاره ممکنه ده څوک چې پر خورا دقيقو شرايطو برابر او د ساتنې (امنيت) له هغو جدي ننگونو سره مخ وي چې د بيا مېشتېدنې د هېوادونو او د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له خوا تعريف او تشخيص شوي. د بيا مېشتېدنې هېوادونه هر کال د بيا مېشتېدنې يوازې ډېر محدود ځايونه وړاندې کوي. د نړيوالو کډوالو له ۱ سلنې کم وګړي د دې فرصت تر لاسه کوي چې له بيا مېشتېدنې څخه ګټه واخلي.

په داسې حال کې چې ښايي تاسو د بيا مېشتېدنې په اړه کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ته لېوالتيا په ډاګه کړئ ، خو تاسو د بيا مېشتېدنې مستحق نه وئ. کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري ښايي ستاسو حالت وه ارزوي خو معلوم کړي چې ايا تاسو د تطبيق وړ پر سختو شرايطو برابر یئ او د دې موخې لپاره تاسو مرکې ته را وغواړي او که څنګه. په هر حال ، د بيا مېشتېدنې لپاره د منل شويو اشخاصو په اړه پرېکړه د بيا مېشتېدنې د هېوادونو له خوا نيول کېږي ، نه د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له خوا.

لسم. فیس او لګښتونه:

کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري ټول خدمتونو او مرستې (د هغو خدمتونو په ګډون چې د کمشنري د همکارو ادارو لکه شارب ، سحر ، سچ ، آی سي ايم سي ، او د کډوالۍ د نړيوال سازمان له خوا وړاندې کېږي) وړيا (مفت) دي. له پناه غوښتونکو او کډوالو څخه کډوالو لپاره د عالي کمشنري او/يا د هغې د همکارو ادارو د کارمندانو له خوا د پيسو يا نورو مرستو غوښتنو په اړه بايد زر تر زره مستقيما (نېغ په نېغه) کمشنري ته يا په شکايت بکسونو کې په ليکلي توګه چې د کمشنري او د همکارو ادارو په دفترونو کې موجود دي ، وړاندې کړئ. د شکايتونو د جوړ شوي طرز العمل له لارې خبر ورکړل شي. د شکايت بکسونه د کمشنري د ځانګړو محدودو کارمندانو له خوا تښتېږي او په خورا محرميت د شکايتونو کتنه او ځوابونه ترسره کېږي. په دې برخه کې به ستاسو همکاري

³ په دې اړه د لږياتو مفصلو معلوماتو لپاره ، مهرباني وکړئ د بيا مېشتېدنې په اړه جلا خبر پاڼې ته چې په پاکستان کې د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري له خوا چمتو شوي ، مراجعه وکړئ.

د دې په ډاډگېرڼه (پټېنه) کې مرسته وکړي چې د کډوال وضعیت د معلومولو طرز العملونه (کړنلاره) او د کمشنري او همکارو ادارو له خوا نور برابر شوي خدمتونه عادلانه او بې طرفه پاتې شي.

يوولسم. کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري يا همکارو ادارو د کارمندانو له خوا ناوړه چلند:

که چېرې تاسو کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري يا د هغې د همکارو ادارو د کارمندانو له خوا له کوم ناوړه چلند سره مخ شوي یاست ، باید په اړه يې د شکايتونو د پورتنی تشریح شوي طرز العمل (کړنلارې) له لارې ، چې خورا محرم دی راپور ورکړئ. دغه راز کېدای شي د ناوړه چلند په اړه په جېنوا (ژنيو) کې کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري مرکزي دفتر کې په مستقیمه توګه د سر مفتش دفتر ته هم راپور ورکړل شي.

په ناوړه چلند کې راتلونکي (لاندې ذکر شوي) شيان شامل دي خو په دې پورې محدود نه دي: د خدمتونو په بدل کې د پیسو يا بل کوم شي غوښتنه ؛ تقلب ؛ فیزیکی برید ؛ تهدیدونه ؛ خورونه ؛ له ځواک څخه ناوړه ګټه اخستنه ؛ د ګټو يا ادعاوو په اړه د ناسمو او غلطو تصدیق پانو/اسنادو وړاندې کول ؛ جنسي استثمار يا ناوړه ګټه اخستنه.

د شکايتونو طرز العمل (تګ لاره) نه باید د دې لپاره وکارول شي ، چې د ستاسو د قضیې په اړه د کډوال وضعیت د معلومولو د پرېکړې بیا کتنې غوښتنه وکړئ يا د دې اړوند د نورو پوښتنو لپاره.

که غواړئ شکايت درج کړئ ، باید خپل نوم ، تابعیت او د اړیکې شمېرې په ډاګه کړئ. داځکه چې کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمشنري په داسې یوه موقف کې نه ده ، چې نامعلوم شکايتونه تعقیب کړي.

شکايت کول کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو له عالي کمشنري سره ستاسو د کډوال وضعیت پر قضیې يا د ستاسو د قضیې پر نورو ارزونو هېڅ کومه منفي اغېزه نه کوي.

مهرباني وکړئ په یاد ولرئ ، د یو شکايت په ثبتولو کې باید رښتیني ووسئ. کسټمن (مخرب) يا جعلی توروڼه ښايي تر داخلي قوانینو لاندې د مجازاتو لامل شي.

ضمیمه

کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمشنري او د همکارو ادارو دفترونو د اړیکو شمېرې او پتې (آدرسونه)

که چېرې تاسو د اسلام آباد په فدرالي سیمه يا پنجاب ایالت کې اوسېرئ ، مهرباني وکړئ اړیکه ټینګه کړئ:

اسلام آباد:

په اسلام آباد کې د شارپ دفتر

آدرس: کور ۲۷۹-اې ، د نظام الدین سړک ، اېف-۱/۱۰ اسلام آباد

کاري ساعتونه: له دوشنبې څخه تر پنجشنبې (د سهار له ۸ بجو څخه د ماښام تر ۴:۳۰) او د جمعې پر ورځ (د سهار له ۸ بجو څخه د

غرمې تر ۱۲:۳۰)

ټېليفون: ۸۴۰۳۷۹ (۰۹۳۷)
دمرستو شمېره: ۰۳۱۵-۵۰۰۹۵۰۲

په هري پور کې د شارپ دفتر
پته: تالکور سړک ، رېل وي کراسنگ ته څېرمه ، ۱ کوڅه ، د هري پور ښار
کاري ساعتونه: له دوشنبې څخه تر پنجشنبې (سهار له ۸ بجو څخه د ماښام تر ۴:۳۰) او د جمعې پر ورځ (د سهار له ۸ بجو څخه د غرمې تر ۱۲:۳۰)
ټېليفون: ۶۱۲۰۲۳ (۰۹۹۵)
د مرستو شمېره: ۰۳۱۵-۵۰۰۹۵۰۱

که چېرې تاسو په بلوچستان ايالت کې اوسئ ، مهرباني وکړئ اړیکه ټينگه کړئ:

په کوټه کې د سحر دفتر
پته: شاليمار بنگالوس ، ۵ بنگالو (د نادرا دفتر ته څېرمه) د هوايي ډگر سړک ، کوټه
کاري ساعتونه: له دوشنبې څخه تر جمعې (سهار له ۹ بجو څخه د ماښام تر ۵)
ټېليفون: ۰۸۱-۲۳۰۱۶۲۶
د وخت اخستلو شمېره: ۰۳۳۳-۷۸۱۹۱۴۳ (۱۰:۰۰ — ۴:۰۰)

په کوټه کې د سحر دفتر
پته: شاليمار بنگالوس د نادرا دفتر ته څېرمه ، د هوايي ډگر سړک ، کوټه
کاري ساعتونه: له دوشنبې تر جمعې (سهار له ۹ بجو د ماښام تر ۵)
ټېليفون: ۰۸۱-۲۳۰۱۶۲۶

که چېرې تاسو په سند ايالت کې اوسئ ، مهرباني وکړئ په لاندې ذکر شويو پتو اړیکه ټينگه کړئ:

په کراچي کې د شارپ دفتر
پته: کور شمېره بي-۱۰۸ ، بلاک ۱۰ کې ډي اي ، ۲۴ نمبر سکيم ، گلشن اقبال ، کراچي
کاري ساعتونه: له دوشنبې څخه تر پنجشنبې (د سهار له ۸ بجو څخه د ماښام تر ۴:۳۰) او د جمعې پر ورځ (د سهار له ۸ بجو څخه د غرمې تر ۱۲:۳۰)
ټېليفون: ۳۴۸۱۱۵۷۱ ، ۳۴۹۷۲۶۹۷ (۰۲۱)
فکس: ۳۴۸۱۲۱۸۴ (۰۲۱)
د مرستو شمېره: ۰۳۳۴-۱۱۱۲۰۰۸

پاڪستان ڪي ڪڊوالو لپاره د ملڪرو ملتونو د عالي ڪمشنري دفترونه

اسلام آباد ڪي ڪڊوالو لپاره د ملڪرو ملتونو د عالي ڪمشنري نمايندگي

پته: پوسٽ بڪس ۱۲۶۳، ۲- ڊپلوماتيڪه سيمه، د قائد اعظم پوهنتون سرڪ، جي-۴، اسلام آباد
ڪاري ساعتونه: له دوشنبې ڇخه تر پنجشنبې (د سهار له ۸ بجو ڇخه د ماڻنام تر ۴:۳۰) او د جمعي پر ورځ (د سهار له ۸ بجو ڇخه د گرمي تر ۱۲:۳۰)

ٽيليفون: ۰۵۱-۲۸۲۹۵۰۲-۶

فڪس: ۲۲۷۹۴۵۵

د مرستو اريڪه: ۰۳۰۰-۵۰۱۸۵۶۸

برېڻناليڪ: pakisprt@unhcr.org

په پېڻبور ڪي ڪڊوالو لپاره د ملڪرو ملتونو د عالي ڪمشنري ساحوي دفتر

پته: ۱ د گل مهر ڪوڇه، يونيورسٽي ٽاون،
ڪاري ساعتونه: له دوشنبې ڇخه تر پنجشنبې (د سهار له ۸ بجو ڇخه د ماڻنام تر ۴:۳۰) او د جمعي پر ورځ (د سهار له ۸ بجو ڇخه د گرمي تر ۱۲:۳۰)

ٽيليفون: ۰۹۱-۵۸۴۲۳۷۵/۶

فڪس: ۰۹۱-۵۸۴۲۱۰۲

په ڪوٽه ڪي ڪڊوالو لپاره د ملڪرو ملتونو د عالي ڪمشنري ساحوي دفتر

پته: ۳۶- اي ڪور، چمن هاوسنگ سڪيم، ڪوٽه
ڪاري ساعتونه: له دوشنبې ڇخه تر پنجشنبې (د سهار له ۸ بجو ڇخه د ماڻنام تر ۴:۳۰) او د جمعي پر ورځ (د سهار له ۸ بجو ڇخه د گرمي تر ۱۲:۳۰)

ٽيليفون: ۲۸۲۸۹۶۴، ۲۸۲۹۳۶۸ يا ۲۸۲۹۳۶۹-۸۱

فڪس: ۲۸۲۹۳۷۰-۸۱

د مرستو شمېره: ۷۸۱۹۶۰۱-۳۳۳

په ڪراچي ڪي ڪڊوالو لپاره د ملڪرو ملتونو د عالي ڪمشنري ساحوي دفتر

پته: بنگالو ايف/۶۵، ۴ بلاڪ، ڪي ڊي اي ۵-سڪيم، ڪهڪشان ڪليفٽن، ڪراچي
ڪاري ساعتونه: له دوشنبې ڇخه تر پنجشنبې (د سهار له ۸ بجو ڇخه د ماڻنام تر ۴:۳۰) او د جمعي پر ورځ (د سهار له ۸ بجو ڇخه د گرمي تر ۱۲:۳۰)

ٽيليفون: ۰۲۱-۳۵۸۳۳۷۸۷

فڪس: ۰۲۱-۳۵۸۶۲۲۱۳

د مرستو شمېره: ۲۷۰۴۸۸۸-۳۴۲

په پاڪستان ڪي ڪڊوالو لپاره د ملڪرو ملتونو د عالي ڪمشنري وېب پاڻه: <http://unhcrpk.org>

كدوالو لپاره د ملكرو ملتونو د عالي كمشنري د سر مفتش دفتر

inspector@unhcr.org

برېښنالیک:

+۴۱-۲۲-۷۳۹-۷۳۸۰

محرم فکس:

UNHCR, Case postale 2500, CH-1211 Geneva 2 Depot : پوسټي پته :

+۴۱-۲۲-۷۳۹۸۸۴۴

محرمه شمېره: